

Wandeling Klinkenberghbos

door Fer Close, Jo Decker en Heerko Damsma

Deze wandeling voert langs het in 1997 aangelegde Klinkenberghbos, het park van het Missiehuis, Huize St Gerlach, de Heerderberg en de Kiezelgroeve. De wandeling is ongeveer acht kilometer en vanwege een paar trappen en een aantal draaihekjes niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen.

Vertrek vanaf het Kerkplein.

U loopt voor de kerk langs naar het Raadhuisplein en hier naar rechts, de Limburgerstraat oversteken en de eerste straat rechts de Burgemeester Huybenstraat in. Onderaan de straat naar links en meteen de eerste straat rechts, links aanhouden de Wangraaf inlopen.

U gaat weer de 1ste straat links, de Groenerein in en loopt deze uit tot deze straat uitkomt op de Bemelerweg. Hier rechtsaf tot na het einde van het woonwagenkamp aan uw linkerkant een onverhard pad in..

U komt zo in het Klinkenberghbos.

Het Klinkenberghbos is eigendom van het Limburgs Landschap en in 1997 aangelegd. Het dient onder meer om de verschillende versnipperde natuurgebiedjes zoals graften met elkaar te verbinden. Het gebied is genoemd naar drs. M. C.A. Klinkenbergh, voorzitter van het bestuur van de Unie van Provinciale Landschappen (waar dus ook het Limburgs Landschap toe behoort). De aanleg is tot stand gekomen door verschillende subsidiegevers, onder meer van de provincie, Dienst Landelijke Gebieden, Nationale PostcodeLoterij. Aangeplant zijn bomen en struiken die hier van nature thuishoren, zoals Haagbeuk, Zomer- en Wintereik, Beuk, Zoete kers, Hazelaar, Gewone es en Tweestijlige meidoorn.

Beneden aangekomen gaat U naar linksaf langs de knotbomen.

Deze bomen worden elke 5 à 7 jaar van alle takken ontdaan, waardoor hun karakteristieke vorm ontstaat. Dit snoeien gebeurde vroeger, omdat de aangroeiende takken snel languit groeiden en recht en vrijwel noestvrij (en daardoor sterker) waren. De wilgentakken konden dan worden gebruikt voor vlechtwerken (manden e.d.). Essentakken werden onder meer gebruikt voor stelen van hamers, houwelen, bijlen.

De knotbomen maken deel uit van een graft. Graften zijn steile randen in het landschap welke beplant zijn met struiken en bomen. Ze houden de grond vast, en gaan zo erosie tegen. Er zijn vrij veel graften verloren gegaan, omdat de

moderne landbouw grote percelen eist. In het Klinkenberghbos zijn nog verschillende graften aanwezig.

Door het poortje verlaat U het Klinkenberghbos en komt U op de Zwarteweg, waar U naar rechts gaat.

Dit is het tracé van de oude tramweg van Maastricht naar Vaals, dat tussen 1925 en 1938 in gebruik is geweest. Men kan hier nog goed de uitgravingen en ophogingen zien die gemaakt zijn om de hoogteverschillen te compenseren. Langs deze weg zijn op verschillende plaatsen nestkasten van de VTN opgehangen.

Op veel plaatsen is Bosrank in de bomen en struiken te zien. Het is een wilde vorm van clematis die in tuinen wel aangeplant wordt. De Bosrank bloeit roomwit en vormt vele pluizige zaden.

Na enkele honderden meters gaat U links de trap af, door de akkers richting bosrand.

Dit pad door de akkers maakt deel uit van het Pelgrimspad. Dat is een Lange Afstands Wandelpad van Amsterdam naar Visé. Het pad loopt dwars door ons dorp. We lopen nu richting Amsterdam (nog 427 kilometer!)

Bij de bosrand gaat U naar links

Het dal waarin we nu lopen heet de Bunderdel. Het is een asymmetrisch droogdal; de zuidzijde is veel minder steil dan de noordzijde.

Aan het einde van dit pad ligt aan de rechterkant een waterbuffer: Bij hevige regenval blijft hier veel water in staan; dat water wordt dan langzaam afgevoerd. Hierdoor stroomt bij veel regen niet al het water ineens naar beneden, waardoor minder schade aan wegen en landerijen optreedt.

Bij T-splitsing gaat U naar links. Na 50 meter rechtdoor lopen, door de smalle weg die met groen/ blauwe paaltjes is aangeduid. Bij de volgende kruising loopt U recht door langs het eeuwenoude stenen kruis, afkomstig van kasteel Eijsden en langs de gele betonblokken aan de rechterzijde van de weg. U loopt nu weer op de Zwarteweg.

Al snel slaat U de eerste veldweg links in. Dit pad loopt parallel aan de Zwarteweg. Ongeveer dertig meter voordat dit pad opnieuw op de Zwarteweg uitkomt gaat U linksaf weer omhoog.

U loopt nu tussen heggen van haagbeuken en dwars door de Golfbaan, die rond 2006(?) is aangelegd en boomgaarden. Dit pad komt uit op het terrein van het Missiehuis.

Onderweg heeft U een prachtig uitzicht over Maastricht. Bij helder weer ziet U zelfs de roodwitte masten en koeltorens van Genk.

Aan het einde van het pad rechts aanhouden (gele paaltjes?). We zijn nu in het park van het Missiehuis.

Het Missiehuis is eind 19^e eeuw gebouwd. Toen heerste in Frankrijk een antiklerikaal bewind. Vele kloosterlingen moesten het land ontvluchten en kwamen onder meer in Zuid-Limburg terecht. Onder hen waren Pater Gaston Describes en enkele collega's. Zij stichtten op Backerbosch een klooster van de Sociëteit van Afrikaanse Missiën (SMA), inclusief een opleidingsinstituut voor missionarissen. Het grootste deel van het gebouw ziet er nog vrij nieuw uit; dat komt doordat een groot deel van het oorspronkelijke gebouw door een brand in 1954 is verwoest. Bij het nieuwe Missiehuis werd ook een Afrikacentrum gevestigd, met o.a. het Afrikamuseum. Lange tijd hebben terug gekeerde paters hier van hun pensioen genoten. Nu heeft het een andere bestemming.

Voordat met de bouw van het Missiehuis werd begonnen, werd er (in 1892) een grot gebouwd naar het voorbeeld van Lourdes. Pater Gaston Describes kende de omgeving van Lourdes namelijk erg goed. Pastoor Waelbers, die zorgde dat pater Gaston de grond kon verwerven, wist te bedingen dat zijn parochianen (van Cadier en Keer) altijd vrije toegang tot de grot zouden hebben. Achter de grot staat een oude kapel, waarin een aantal geestelijken zijn begraven, onder andere Pastoor Waelbers.

Voor de betonnen banken, aan de rechterzijde, doorlopen.

Kijkt U over de betonnen banken heen dan ziet U een kleine wijngaard. De druiven van deze wijngaard worden tot de Limburgse Backerboschwijn verwerkt. Onder deze wijngaard liggen restanten van een grote Romeinse villa. Een deel hiervan werd in 1879 blootgelegd. Uit gevonden munten blijkt dat plundering en verwoesting van de villa ongeveer 200 na Christus moet hebben plaats gevonden.

U komt door de poort uit op de Rijksweg, deze voorzichtig oversteken en naar rechts lopen en de 1e weg links ingaan. Voor Huize Sint Gerlach, (huidige bestemming?) doorlopen.

Rechtdoor lopen door een poort en langs restaurant Heerdeberg en beelden park. door groen ijzeren hek.

U komt na een bocht naar links, langs een verzetmonument.

Op 20 september 1944 zijn hier twaalf verzetsmensen door de Duitsers gefusilleerd. Het waren mensen uit de Belgische weerstand, van de sector

Maaseik. Deze sector stond vanaf het begin onder leiding van Gustaaf Beazar (de eerste op de lijst van gefusilleerden). Op 10 september hadden de leden van de sector zich in Rotem verscholen en werden daar overvallen door de Duitsers. Veel verzetslieden sneuvelden en 26 werden gevangen genomen en in de kelder van huize St. Jozef gevangen gezet. De volgende dag werden hiervan twaalf zonder vorm van proces gefusilleerd. Tijdens de fusillade zaten verschillende mensen uit Cadier en Keer verscholen in de grotten achter de boerderij van Huize St. Jozef Zij konden horen wat er gebeurde, en zagen later wat er plaats gevonden had.

Vlak na het monument komt u weer door een draaihekje (sjtegelke).

Onderaan de Heerderberg ziet U aan de linkerkant verschillende dassenpaadjes door de bramen en onder het gaas door gaan. Rechts liggen de akkers waar in ieder geval tot voor kort de wilde hamster nog voorkwam.

Naar rechts is een klein voetpaadje dat aan beide zijden is gemarkeerd door twee rode paaltjes. Onze route gaat hier echter niet langs.

Weer wat verder ligt links de kiezelgroeve. Deze wordt net als de Heerderberg door schapen begraaasd. De vegetatie is in de loop van de laatste jaren dan ook minder ruig geworden. Aan de brem kun je goed zien dat de schapen hier ook regelmatig wat afknabbelen.

De veldweg gaat steiler omhoog met een bocht naar links. Boven gaat u na nog een sjtegelke rechtdoor.

U bent nu op de Heerderlijkweg. Deze weg dankt zijn naam aan het feit dat bewoners van Keer, behorende bij de parochie van Heer, hun doden in Heer moesten begraven en dan van deze weg gebruik maakten.

Aan het eind van deze weg staan aan de linkerkant weer een aantal fraaie knotessen. Oude knotbomen kunnen ook van belang zijn voor vogels, die er graag in broeden. Ook zijn er soms planten die in de kruin van de knotbomen groeien. Er blijft in sommige knotbomen voldoende water staan om andere planten gelegenheid te geven om er te groeien. Zo vind je wel eens een Gewone vlier of een Wilde kruisbes in de kroon van een knotwilg of knot-es.

Helemaal aan het einde van de Heerderlijkweg staat aan de rechterkant een gietijzeren kruis, afkomstig van een Belgisch kerkhof. Dit kruis is geplaatst ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van onze vereniging.

Aan het einde van het pad schuin links oversteken en de weg vervolgen.

U komt weer bij de Rijksweg, tegenover de Jumbo, deze weg voorzichtig oversteken en rechtdoor lopen door Limburgerstraat en Raadhuisplein naar ons beginpunt bij de kerk.

Literatuur: Keerder Kroniek 2e jrg, uitgave van de Historische Kring
Cadier en Keer

Monumentenwandeltocht Margraten, 2000, Cadier en Keer, Bemelen